

Vlaams
Parlement

stuk **817** (2009-2010) – Nr. 3
ingediend op 10 februari 2011 (2010-2011)

Conceptnota voor nieuwe regelgeving

van de heer Dirk Van Mechelen

over onroerend erfgoed

Advies

van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen

BEDENKINGEN VAN DE KONINKLIJKE COMMISSIE VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN BIJ DE CONCEPTNOTA ONROEREND ERFGOED.

1. Inleiding

De Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen (hierna “KCML”) dankt de heer Peumans, Voorzitter van het Vlaams Parlement, voor de adviesvraag van 23 december 2010 omtrent de Conceptnota voor nieuwe regelgeving inzake onroerend erfgoed van de heer Dirk van Mechelen. (hierna “Conceptnota”).

Voor de behandeling van deze Conceptnota, werd binnen de KCML een werkwijze gevolgd die identiek is aan de werkwijze die voor de bespreking van de Conceptnota van Minister Bourgeois werd gehanteerd.

Na een voorafgaand voorzittersoverleg, werd de tekst van de nota besproken in de drie eerste Afdelingen van de KCML, bevoegd voor respectievelijk monumenten en stads- en dorpsgezichten, landschappen en archeologie. De conceptnota belangt de onderwerpen die zij behartigen immers rechtstreeks aan.

De voorzitters en leden van de overige twee afdelingen, varend erfgoed en heraldiek, werden op de hoogte gehouden van de besprekingen en uitgenodigd hun bedenkingen te formuleren.

Een aantal van de bedenkingen die in de commentaren van de KCML bij de nota van Minister Bourgeois werden geformuleerd, worden in deze tekst beknopt hernomen: zij gelden immers evenzeer voor de hier besproken Conceptnota.

Deze tekst volgt de structuur van de Conceptnota.

2. Algemene bedenkingen

De KCML steunt de idee om één overkoepeld decreet te maken dat de bescherming van al het onroerend erfgoed beheerst, gesteld dat dit in de praktijk een daadwerkelijke verbetering inhoudt in vergelijking met het huidige wettelijk kader, dat, verspreid is over meerdere decreten, niet altijd vlot toepasbaar is.

Een grondige evaluatie van de huidige regelgeving en toestand op het terrein is een noodzakelijke fase in de voorbereiding van een nieuw decreet. De KCML kan zich vinden in de opbouw van de Conceptnota, die telkens de huidige situatie en uitdagingen als uitgangspunt neemt en aansluitend een voorstel van nieuwe regeling formuleert. Toch ontbreekt op een aantal domeinen een meer diepgaande evaluatie.

De KCML stelt vast dat de Conceptnota in hoofdzaak accent legt op het archeologische en het bouwkundige erfgoed. Het aspect landschapszorg wordt slechts in beperkte mate behandeld: een algemene visie terzake ontbreekt.

Niettegenstaande in de situering gewezen wordt op de noodzaak tot uitvoering van *alle* geratificeerde internationale verdragen, gaat geen aandacht naar de Europese Landschapsconventie die in Vlaanderen zeker niet volledig geïmplementeerd is.

De KCML stelt vast dat een aantal nieuwe begrippen worden geïntroduceerd die niet altijd duidelijk gedefinieerd worden. Een duidelijk en eenduidig begrippenkader is essentieel vanuit het oogpunt van rechtsbescherming.

De KCML merkt op dat de tekst van de Conceptnota op een aantal punten achterhaald is. Zo is de tweede vaststelling van de inventaris van het bouwkundig erfgoed een feit¹, en is de Expertcommissie intussen in functie. Ook andere wijzigingen die door het decreet van 27 maart 2009 tot aanpassing en aanvulling van het ruimtelijke plannings-, vergunningen- en handhavingsbeleid² aan in hoofdzaak het Monumentendecreet werden aangebracht, worden niet in rekening gebracht. Zo wordt ook nu reeds voor architectenkosten bij restauratiepremies een percentage van 10 % in acht genomen.

3. Kernbegrippen

De Conceptnota gaat uit van één enkele definitie voor het onroerend erfgoed, die borg zou staan voor een meer integrale benadering. Het betreft *het geheel van onroerende goederen met intrinsieke erfgoedwaarde met inbegrip van de cultuurgooederen die er integrerend deel van uitmaken*.

Centraal in deze definitie zijn de “intrinsieke erfgoedwaarden”. Intrinsieke erfgoedwaarden worden evenwel niet gedefinieerd: de definitie van dit begrip bestaat uit een opsomming van waarden die als criteria voor de erkenning van deze intrinsieke erfgoedwaarde kunnen gelden. De toevoeging dat goederen hun huidige en toekomstige maatschappelijke betekenis aan één of meerdere van deze waarden ontleen, blijft vaag.

Erfgoed heeft zijn wortels in het verleden en een betekenis in de huidige maatschappij, die door een aangepaste visievorming en een adequaat beheer op duurzame wijze voor de toekomst moet worden behouden: deze idee is onvolkomen verwoord.

Bij de opsomming van intrinsieke erfgoedwaarden kunnen bedenkingen worden gemaakt en vragen worden gesteld:

- is deze opsomming limitatief?
- het is onduidelijk waar wetenschappelijke waarde voor staat: vele andere waarden verwijzen immers naar specifieke wetenschappelijke disciplines;
- landschapsecologische waarden ontbreken;
- in hoeverre is het nog noodzakelijk om aardkundige waarde³ apart te vermelden als de omschrijving natuurhistorische erfgoedwaarde dezelfde begrippen omvat?

Ten slotte kunnen twijfels worden geuit bij de toevoeging van “intrinsiek” bij het begrip erfgoedwaarde. Is dit bedoeld als “eigen aan het erfgoedelement”? Gaat dit niet voorbij aan de context waarin het erfgoed zich bevindt? Ook hier is minstens verduidelijking aangewezen.

Er dient te worden verduidelijkt wat met cultuurgooederen wordt bedoeld. Het verdient aanbeveling aan te geven dat het om uit hun aard roerende cultuurgooederen kan gaan.

Ten slotte moet worden nagegaan of de voorgestelde algemene definitie, waarbij geen verdere onderverdelingen in “categorieën” wordt gemaakt wel strookt met de diverse

¹ Zie de besluiten van de Administrateur-generaal van 20 september 2010, BS 5 oktober 2010.

² Decreet dat aanleiding gaf tot de opmaak van de VCRO.

³ De KCML gaat er in meer algemene zin van uit dat het apart definiëren van “aardkundig” erfgoed niet noodzakelijk is.

internationale verdragen, die specifieke definities bevatten van landschap, monument,...⁴

Bij een integrale benadering van onroerend erfgoed, waarbij de klassieke indeling tussen monumenten, landschappen, archeologische monumenten en zones en ankerplaatsen wordt verlaten, blijft het belangrijk de diverse deelaspecten op een gelijkwaardige manier te behandelen.

Bovendien dient er ruimte gecreëerd voor de specificiteit van de diverse vormen van erfgoedzorg waarbij het doel niet noodzakelijk hetzelfde is. Zo heeft bv archeologische erfgoedzorg in de eerste plaats tot doel de informatie die de bron in zich draagt op een maximale manier te bewaren. Zorg voor monumenten en landschappen betreft veel meer het behoud van objecten als dusdanig, binnen hun context.

Aandacht zal ook moeten gaan naar de formulering van rechtsgevolgen die niet noodzakelijk toepasbaar(moeten) zijn op het geheel aan goederen dat kan worden beschouwd als beschermd onroerend erfgoed. Deze rechtsgevolgen zullen wellicht, in de traditie van de wet van 7 augustus 1931 op het behoud van monumenten en landschappen, in elk beschermingsbesluit zelf moeten worden ingeschreven.

De aangekondigde samenwerking tussen de beleidsdomeinen onroerend erfgoed en cultureel erfgoed is een goede zaak. De scheiding tussen roerend en onroerend erfgoed is vanuit diverse oogpunten artificieel. Zo bij voorbeeld wordt archeologisch erfgoed, eenmaal uit de grond gehaald cultureel erfgoed maar bekomt slechts zijn betekenis in directe relatie met zijn context (sporen) die onroerend van aard zijn. Voorbeelden van “Gesamtkunst” verdienen een aangepaste en integrale bescherming. De KCML hoopt dat de samenwerking een concrete decretale basis zal krijgen, en niet beperkt zal blijven tot een eerder vrijblijvend protocol tussen bevoegde diensten.

4. De inventarissen

De KCML ondersteunt de idee van één enkele geïntegreerde inventaris, die regelmatig wordt geactualiseerd en op een gebruiksvriendelijke wijze wordt ontsloten. De voorgestelde koppeling aan de kadastragegevens is positief, en essentieel⁵. Een gezamenlijke ontsluiting van informatie uit de erfgoedinventaris met informatie uit andere beleidsdomeinen, in hoofdzaak ruimtelijke ordening, moet worden nagestreefd. De mogelijkheden die worden geboden via de geoloketten van AGIV moeten worden onderzocht.

Bij het samenvoegen en integreren van bestaande deelinventarissen dient de coherentie van de criteria op basis waarvan de inventarisatie gebeurt te worden bewaakt.

In de Conceptnota wordt uitgegaan van een geografische inventarisatie, daar waar onder het hoofdstuk “bescherming” wordt uitgegaan van een thematisch-typologische

⁴ Een voorbeeld: De definitie vervat in de Europese Landschapsconventie: “landscape means an area, as perceived by people, whose character is the result of the action and interaction of natural and/or human factors” (art.1a).

⁵ Een dergelijke koppeling gebeurde reeds bij de actualisatie van de Landschapsatlas in 2005, maar is nog niet publiek toegankelijk.

benadering: dit brengt de KCML ertoe te pleiten voor een inventarisatie die ook met deze benadering rekening houdt.

Voor wat de landschapsinventaris betreft, dringt een uitbreiding tot de “stedelijke en nieuwe landschappen”, conform het toepassingsgebied van de Europese Landschapsconventie, zich op.

De bedoeling en het concept om een specifieke inventaris van aardkundige waarden op te stellen is onduidelijk. Elementen van aardkundige waarden zitten inderdaad fragmentarisch vervat in de Landschapsatlas en de CAI.

Voor wat de inventarisatie van het archeologisch erfgoed betreft, gaat de Conceptnota voorbij aan de inventaris van de afgebakende archeologische zones die momenteel in opmaak is en waarin de gekende en waardevolle archeologische vindplaatsen worden afgebakend, op basis van objectieve criteria (screening op kleine resolutie). Uiteraard betekent dat geenszins dat er zich buiten de afgebakende zones geen waardevol archeologisch erfgoed zou bevinden, alleen dat dit nog niet gekend is (screening op grote resolutie). De conceptnota beperkt zich enkel tot de CAI. Bovendien rijzen er ernstige twijfels bij de mogelijkheid om efficiënte archeologische evaluatiekaarten op te maken⁶.

5. Beschermingen

De KCML schaart zich achter de idee van de twee beschermingssporen. Het eerste klassieke beschermingsspoor dient in de praktijk nog steeds bescherming toe te laten van goederen die momenteel worden beschermd als monument, ruimer gebouwd geheel, landschap, archeologisch goed of zone.

De aandacht die in de Conceptnota besteed wordt aan een oplossing voor/het werkzaam blijven van oudere beschermingsbesluiten binnen de toekomstige regelgeving, is zeer terecht. In de praktijk geven deze beschermingsbesluiten immers aanleiding tot grote problemen; voor een aantal goederen geldt momenteel overigens een “dubbele bescherming”, als stadsgezicht en als landschap. De oudere landschapsbescherming die aan het decreet van 3 maart 1976, dat de stadsgezichten introduceerde, vooraf ging, werd immers hoofdzakelijk om procedurele redenen niet opgeheven.

De KCML beklemtoont in dit verband dat op geen enkel ogenblik een vacuüm in bescherming mag ontstaan.

De evaluatie van de intrinsieke erfgoedwaarden zal gebeuren naar relevantie op *Vlaams niveau*. De definitie van onroerend erfgoed refereert niet aan dit bijkomend

⁶ De afdeling Archeologie van de KCML merkt op dat het proefproject waarnaar verwezen wordt in de Conceptnota, heeft uitgewezen dat de correctheid van de voorspelling voor de “sterkste” onderdelen slechts 2% bedraagt. Een dergelijk lage procentuele kans op correctheid ondergraaft het aanmaken van evaluatiekaarten op basis van de in de tekst aangehaalde gegevens volledig. Bovendien moet dan nog thematisch en binnen regio's gewerkt worden waardoor de arbeidsintensiviteit en uiteindelijke kostprijs niet opwegen tegen een dergelijk onbetrouwbaar resultaat. Een thematische kaart is voor evaluatie in functie van ruimtelijke planning van weinig waarde omdat men alle archeologische waarden daartoe in beeld moet brengen en niet één type erfgoed uit één welbepaalde periode.

criterium. In dit verband rijst de vraag of onroerend erfgoed met een groot lokaal of streekbelang nog zal kunnen worden beschermd.

Criterianota's worden in de Conceptnota omschreven als interne motiveringsdocumenten die als globaal afwegingskader kunnen worden gebruikt. Het lijkt de KCML aangewezen deze documenten niet voor intern gebruik te reserveren, maar publiek toegankelijk te maken.

De KCML stelt zich vragen bij de mogelijkheid tot opmaak van algemene uitvoeringsbesluiten die in de praktijk van toepassing zullen zijn op goederen van zeer diverse aard (zie eerdere commentaren onder "begrippenkader").

De consultatie van de KCML voorafgaand aan de opstart van de formele beschermingsprocedure, sluit aan bij de praktijk van het inwinnen van een preadvies, die reeds in verschillende afdelingen van de KCML met succes gehanteerd wordt. Overleg tussen bestuur en commissie bij de opmaak van het beschermingsdossier blijkt evenzeer lonend in de praktijk.

De Conceptnota voorziet in een mogelijke opheffing van een beschermingsbesluit omwille van bijzondere ruimtelijke behoeften van andere maatschappelijke activiteiten. Het initiatief hiertoe wordt best genomen op regeringsniveau, en moet worden voorafgegaan door een daadwerkelijke belangenafweging.

Voor wat het tweede beschermingsspoor, de ankerplaatsen en erfgoedlandschappen aangaat, wenst de KCML te beklemtonen dat dit spoor al in belangrijke mate geïmplementeerd is, met positieve ervaringen.

Momenteel zijn er al 9 ankerplaatsen voorlopig en 28 definitief aangeduid.

3 Ankerplaatsen kregen reeds het statuut van erfgoedlandschap. De aanduiding van alle ankerplaatsen dient inderdaad op korte termijn te gebeuren. Wijzigingen in procedure in functie van "aanpassingen aan de concrete behoeften op het terrein", dienen met de nodige voorzichtigheid te worden gehanteerd.

De praktijk leert dat het bijzonder moeilijk is om andere beleidsdomeinen, bestuursniveaus en de burger duidelijk te maken dat het hier *niet* gaat om een klassieke bescherming, maar om het aanreiken van een dynamisch kader voor landschapszorg via de ruimtelijke planning. Dit aspect verdient bijkomende aandacht.

Zoals hiervoor aangegeven, kan de aanduiding van ankerplaatsen de eigenlijke bescherming (eerste spoor) van wat nu landschap of stads- en dorpsgezicht heet, niet vervangen.

6. Beheer

De KCML onderschrijft het grote belang van regelmatig onderhoud, en de belangrijke rol die Monumentenwacht terzake speelt. Onderhoud is immers noodzakelijk voor het behoud van authenticiteit en voorkomt duurdere restauratiewerken

Het is lovenswaardig het beheer van onroerend erfgoed aan een langetermijnvisie te koppelen. De minimum termijn van 10 jaar die wordt vooropgesteld, is zeker verdedigbaar. De KCML merkt op dat de concrete voorbeelden die aangehaald worden in de Conceptnota enkel betrekking hebben op monumenten.

Inzake de beheersplannen resten een aantal onduidelijkheden. In de Conceptnota wordt niet aangegeven wie concreet beleidsplannen zal opmaken, en wat de nieuwe mogelijkheden zijn voor complexe dossiers op het vlak van verwerving, vergunning en financiering.

Het op termijn verplicht maken van beheersplannen kan ook contraproductief werken wanneer bij voorbeeld de nodige middelen (mensen en gelden) niet beschikbaar zijn. Een dergelijke vaststelling werd in het verleden reeds gedaan in verband met beschermde landschappen. Voor onderhoudspremies lijken verplichte beheersplannen ook niet altijd noodzakelijk.

7. Onroerend erfgoed als onderdeel van het afwegingskader

Zoals in de algemene bedenkingen aangegeven, wordt in dit hoofdstuk onvoldoende rekening gehouden met de wijzigingen aan het wetgevend kader die het gevolg zijn van de invoering van de VCRO.

De afschaffing van het *bindend* advies is een logische stap vanuit het begrip advies als dusdanig. Wel lijkt het noodzakelijk om meer precies te omschrijven wat en hoe de “nodige garanties voor het behoud van het erfgoed” inhouden en hoe het handhavingsbeleid hiervoor effectief garant kan staan.

De KCML onderschrijft volledig de stelling dat “het beleidsveld onroerend erfgoed gelijktijdig en naar inhoud evenwaardig met de sociale, economische, ecologische en andere maatschappelijke belangen moet worden meegenomen”.

Archeologische evaluatiekaarten vormen om reeds eerder geformuleerde redenen geen optie als werkinstrument.

De regel dat goedgekeurde beheersplannen globale machtigingen of toelatingen kunnen impliceren vormt een mogelijkheid tot procedurele vereenvoudiging. Een meldingsplicht voor de gestelde handelingen lijkt aangewezen opdat de bevoegde overheid zou kunnen nagaan of het beheersplan daadwerkelijk gevolgd wordt. Een dergelijke meldingsplicht moet ook worden onderzocht voor wat de uitvoering van andere beheersplannen aangaat.

8. Financiering

De nadruk ligt hier vooral op het bouwkundig erfgoed, de passage over financiering sluit in die zin niet aan bij het algemene concept beschermd onroerend erfgoed dat als uitgangspunt wordt gehanteerd.

Vele onduidelijkheden blijven. De KCML onderschrijft de subsidiëring van vooronderzoek en beheersplannen. Wel wordt niet toegelicht hoe kosten voor de opmaak van beheersplannen en toestandsrapporten zullen worden gefinancierd.

Voor wat het afschaffen van koppelsubsidies aangaat, wenst de KCML twee bedenkingen te formuleren.

De afschaffing van de automatische financiële bijdrage van gemeenten aan restauratiewerken gaat een gemeentelijke verantwoordelijkheid tegen. De implicaties op budgettair niveau voor de eigenaar/beheerder van beschermd erfgoed dienen in voorkomend geval door de Vlaamse overheid opgevangen te worden. Eén en ander

mag niet leiden tot een uiteindelijke vermindering van het premiebedrag voor de eigenaar/beheerder⁷. De Conceptnota onderschrijft deze laatste idee, maar geeft niet aan hoe één en ander zal worden ondervangen.

9. De implementatie van het Verdrag van Malta

De KCML ervaart het als positief dat voor behoud ex situ het te volgen traject volledig wordt opgenomen in de Conceptnota: voorbereidende werkzaamheden, opgravingen, maar ook de vondstverwerking, allerhande onderzoekstechnieken, de wetenschappelijke en publieksontsluiting, de conservatie en de bewaring en een depot.

Het behoud in situ wordt als belangrijkste uitgangsprincipe naar voor geschoven. Het verdrag van Malta voorziet, om dit behoud te stimuleren, in een bijdrage van de vernier. In dit voorstel komt de financiering van het onderzoek hetzij van de Vlaamse Overheid (vooronderzoek) hetzij van het op te richten fonds. De belangrijkste stimulans voor behoud in situ wordt hierdoor bedreigd. Bovendien is er op deze wijze geen enkele band meer tussen bouwheer en archeologisch erfgoed; de bouwheer draagt ook geen verantwoordelijkheid meer.

Het voorstel om tot een objectivering van het vooronderzoek te komen, kan de goedkeuring van de KCML wegdragen, wel rijzen vragen over de praktische haalbaarheid voor de Vlaamse Overheid (naar mensen en middelen). Ook naar efficiëntie roept deze handelwijze vragen op wanneer zij voor elke ingreep moet gebeuren.

De gestelde kwaliteitsvoorschriften beperken zich tot het vormelijke. Naar inhoudelijke aspecten gaat weinig of geen aandacht⁸. De KCML wenst, ook in meer algemene zin, te beklemtonen dat kwaliteitszorg- en bewaking een essentieel bestanddeel van erfgoedbeheer vormen⁹.

De wijze waarop de bijdragen voor het op te richten fonds zullen worden bepaald, blijft bijzonder vaag. Of ook de overheden als verantwoordelijken voor het archeologisch erfgoed bijdragen in dit fonds, staat nergens vermeld, evenmin wie het fonds daadwerkelijk zal beheren

De KCML merkt op dat grondige aandacht gaat naar de implementatie van de Conventie van Malta: een dergelijke aandacht lijkt ook aangewezen voor de implementatie van andere verdragen.

⁷ Vergelijk met het eerdere standpunt van de KCML. “Advies aan de Heer Minister Geert Bourgeois bevoegd voor het Onroerend Erfgoed. Elementen uit het regeerakkoord van 9 juli 2009 die van belang zijn voor het Onroerend Erfgoed met commentaren en aanbevelingen van de KCML”, 29.

⁸ Bijvoorbeeld belang van de wetenschappelijke vraagstelling bij archeologisch onderzoek en vooronderzoek, efficiëntie in functie van de bijdrage aan de kennis...

⁹ Deze zorg dient, voor wat archeologie aangaat, te worden ondersteund door onderzoek, deskundigheid in vondstencategorieën, chronologische en regiogerichte specialisatie en trajectbegeleiding voor bv archeologische opgravingen. Inventarissen reflecteren louter feiten en de stand van kennis van dat ogenblik.

10. Toevalsvondsten en vondstmeldingen

De omschrijving van toevalsvondsten wekt de indruk dat het enkel over voorwerpen gaat. In de praktijk zijn de archeologische sporen echter belangrijker en in een optimale situatie zou ook hiervoor een meldingsplicht moeten gelden.

Voor metaaldetectie blijft de bestaande regeling de facto gehandhaafd, behalve dan dat vrijetijdsarcheologen bij een vereniging moeten aansluiten die een convenant met de overheid heeft afgesloten en een deontologische code moeten onderschrijven.

11. Ontwerpers – uitvoerders

De KCML onderschrijft de bezorgdheid inzake de competentie van ontwerpers en uitvoerders die belast worden met erfgoedzorg. Ook wat dit onderwerp betreft, besteedt de Conceptnota in hoofdzaak aandacht aan gebouwd erfgoed en archeologie. De onderzoeksvergunningen blijven individueel. De KCML onderschrijft de individuele verantwoordelijkheid van de uitvoerende archeoloog, maar vestigt de aandacht op de moeilijke situatie van de archeoloog die binnen vooraf bepaalde randvoorwaarden werkt voor een bedrijf of instantie.

Globale vergunningen worden uitgesloten; voor instellingen zoals gemeentelijke of intergemeentelijke archeologische diensten zouden zij voor bepaalde types van onderzoek (werfopvolging en –controle) toch een goede werkwijze vormen. De vergunningen blijven overigens beperkt tot vooronderzoek met ingreep in de bodem en opgravingen. De praktijk leert dat er ruimte moet zijn voor tussenliggende mogelijkheden. Soms kunnen vooronderzoek (zonder ingreep in de bodem) en opgraving niet van elkaar worden onderscheiden omwille van de manier van werken (bijvoorbeeld met af te breken bouwblokken in een stedelijke context) of is een werfopvolging met onmiddellijke registratie nodig (bijvoorbeeld bij rioleringswerken).

12. Intergemeentelijke samenwerking

De idee van intergemeentelijke samenwerking wordt decretaal verankerd. De conceptnota geeft terzake weinig concrete informatie over de ondersteuning van samenwerkingsverbanden en de financiering hiervan.

De stelling dat een regionaal landschap vanuit het standpunt van het onroerend erfgoed alleen zin heeft als er voldoende intrinsieke landschapswaarden in het gebied aanwezig zijn, is onduidelijk. In functie van hun omvang zullen regionale landschappen wellicht steeds onroerend erfgoed bevatten. Belangrijk is evenwel de vraag of binnen de werking van het regionaal landschap hiermee ten volle rekening wordt gehouden en alleen onder die voorwaarde extra financiering wordt geboden.

De Conceptnota handelt over bevoegdheden en samenwerkingsvormen op lokaal niveau, maar gaat voorbij aan een aantal verdienstelijke initiatieven die op provinciaal niveau worden genomen ten behoeve van de bescherming van onroerend erfgoed; de KCML betreurt dit.

13. Samenwerking vrijwilligers

De rol die de vrijwilligers krijgen toebedeeld op de plaatsen waar geen intergemeentelijk samenwerkingsverband is geeft, onterecht, de indruk dat zij dit laatste kunnen vervangen. Intergemeentelijke samenwerking en vrijwilligerswerking bieden elk andere meerwaarden.

14. Handhaving

Voor wat handhaving aangaat, ondersteunt de KCML de idee van preventieve en remediërende bestuurlijke handhaving. Vooral preventieve handhaving is bijzonder belangrijk voor kwetsbaar onroerend erfgoed, waar herstel in de voorgaande toestand vaak niet mogelijk zal blijken.

Voor alles pleit de KCML voor een doorgedreven en realistisch handhavingsbeleid, dat gebaseerd is op duidelijke decretale bepalingen die eenvoudig toepasbaar zijn en ook toegepast worden. De Conceptnota blijft in dit verband erg vaag, en beperkt zich tot een aantal vormelijke aspecten.

15. De Koninklijke Commissie Onroerend Erfgoed

De KCML verleent momenteel in eerste instantie advies over de voorstellen tot bescherming van onroerend erfgoed, en blijft dat volgens de tekst van de Conceptnota ook doen..

De KCML behartigt deze taak nu vanuit haar diverse afdelingen die elk een eigen ondervoorzitter hebben, waarin experts zetelen die vertrouwd zijn met de vele facetten eigen aan de diverse “types” van erfgoed. Dossiers die de expertise van leden van verschillende afdelingen behoeven, worden in gezamenlijke vergaderingen behandeld.

In die zin is het behoud van een voldoende uitgebreide KCML, waarin multidisciplinariteit verzekerd wordt, een absolute noodzaak.

Het behoud van afdelingen die adviseren over bepaalde types van erfgoed is wenselijk omwille van redenen van specificiteit van de dossiers en van efficiëntie. Zoals hiervoor aangegeven vergaderen deze afdelingen waar nodig gezamenlijk.

De KCML acht een samenvoeging van de drie eerste afdelingen dan ook niet opportuun.

De KCML heeft geen bezwaar tegen de voorgestelde naamswijziging.

Het voorstel om een lid slechts tweemaal een mandaat van vijf jaar te laten opnemen en dit mandaat eenmalig te verlengen voor vijf jaar, wanneer het om een mandaat als voorzitter gaat, werkt de verjonging en vernieuwing van de Commissie in de hand. De KCML gaat akkoord met dit principe, maar wil er toch de aandacht op vestigen dat haar leden over voldoende kennis en ervaring moeten beschikken om tot een gefundeerd en gemotiveerd advies te komen.

De KCML formuleert het bijkomende voorstel om na een mandaat van maximaal tien jaar, gevolgd door enkele jaren zonder lidmaatschap, oud-leden terug in aanmerking te laten komen voor een nieuw mandaat.

Voor de KCML
Prof. dr. Anne Mie Draye
Voorzitter